

- **Neužsipulkite vaiko klausimu „KODĖL?“**. Šis dažnai mūsų naudojamas klausimas atrodo natūralus ir tinkamas visose situacijose, pvz.: „Kodėl gavai neigiamą pažymį?“, „Kodėl pabėgai iš pamokų?“. Tačiau pats tas klausimas „KODĖL?“ iškart sukelia pyktį ir pasipriešinimą, todėl žodį „Kodėl?“ keiskite kitais žodžiais: „Kas atsitiko...?“, „Dėl kokių priežasčių...?“.

- **Negašdinkite vaiko**. Prasidėjus mokslo metams vaikams atsiranda daug naujų pareigų, kurios yra visai netikėtos ne tik paties vaikams, bet ir jų tėvams. Todėl tėvai neretai pradeda labai spausti vaiką visur spėti, dalyvauti. Nuolatinė įtampa, kad vaikui kažkas nepasiseka, jis kažko nepadaro ir tikrai nereikalinga. Tokiu būdu vaikas praranda natūralią motyvaciją mokytis. Tėvai turi priimti ir suprasti vaiko poreikius, nereikia perdėtai juos spausti – tai sukels vaikui didžiulį norą priešintis.

Pagal www.kaunepsichologas.lt

Norint išmokti didelių dalykų,
reikia pradėti nuo mažų.

D. Lokas

KAI VAIKAI NENORI MOKYTIS . . .

SPECIALIOJI PEDAGOGĖ
S. PALIUKIENĖ

Labai dažnai tėvams tenka susidurti su vaikų nenoru mokytis, tingėjimu daryti namų darbus ar tiesiog pabėgimu iš pamokų. Kyla natūralūs klausimai: ką

gali padaryti tėvai, kad jų vaikai atrastų mokymosi džiaugsmą?; kaip tėvai gali tinkamai paskatinti ruošti namų darbus?

Visiškai nemotyvuotų vaikų mokslui nėra. Gali nebūti motyvacijos konkrečiam dalykui arba konkrečiu momentu.

Ką gali padaryti tėvai

- **Tikėkite savo vaiku.** „Nepakirkite“ vaikui sparnų. Labai svarbus Jūsų **teigiamas** požiūris į mokslo naudingumą. Jei vaikui sakysite „Aš baigiau tik 9 klases ir uždirbu daugiau už tuos, kurie mokykloje mokėsi dešimtukai“ arba „Aš nemokėjau tos matematikos ir tu nemokėsi“, taip pateisinsite vaiko tingėjimą ir padarysite jį neįgaliau mokymosi procese.

- **Vaiką girkite mokymosi eigoje, o ne už konkretų rezultatą.**

Svarbu akcentuoti patį mokymosi procesą, o ne rezultatą, pvz.: „Ar tau smagu skaityti šitą knygą?“, „Matau, kad tau gerai sekasi ieškoti atsakymų“.

- **Stiprinkite vaiko savęs vertinimą moksluose.** Savęs vertinimas yra stipriai susijęs su noru mokytis, t.y.: jei vaikas tiki, kad jis yra protingas ir gabus, tai jis ir norės mokytis, daryti namų darbus. Todėl svarbu nuolat pastiprinti vaiką, pvz.: „Aš tavimi tikiu, kad tu išspręsi šitą užduotį, tu sugebėsi“, „Pažiūrėk jau pusę užduoties padarei, tikiu, kad pavyks ją pabaigti. Pamėgink dar kartą“.

- **Kontroliuokite savo kalbą.** Jei tris kartus vaiką pavadinsite TINGINIU, tai ketvirtą kartą Jūsų vaikas atitinkamai ir elgsis. Jis užsiprogramuos nesėkmei. Jei vaiką drąsinsite, kad „tu turi gabumų, tu gali, tu randi, tu sugebi...“, tikėtina, kad vaikas nebijos pradėti mokytis.

- **Mokymosi procesą susiekite su maloniais dalykais.** Mes mėgstame daryti tuos dalykus, kurie mums sukelia teigiamas emocijas. Pasistenkite, kad namų darbų darymas vaikui asocijuotųsi su gerais jausmais, pvz.: per mokymosi pertraukėlę apdovanokite kvapnia arbata, juodu šokoladu ar saują riešutų.

- **Skatinkite vaiką mokytis dėl savęs.** Tikras noras mokytis turi gimti vaiko viduje, o ne būti sukurtas išorinių sąlygų. Bandykite pažadinti vaiko pažinimo džiaugsmą, pvz.: „Ar tau buvo smagu išspręsti šį uždavinį?“, „Oho kiek daug perskaitei, papasakok man!“.

- **Sudarykite raštišką kontraktą.** Greitam rezultatui pasiekti naudingas kontraktas tarp tėvų ir vaiko sudary-

mas. Kontrakte vaikas surašo: 1) ką jis turi per 1-2 savaites padaryti; 2) paskatinimas, kaip norėtų būti apdovanotas, jei laikysis savo susitarimo; 3) kokia nuobauda laukia, jei jis neįvykdys susitarimo. Kontrakte turi būti keliami realūs reikalavimai, nes susitarimas turi būti SKATINIMO, o ne baudymo priemonė. Pinigai yra netinkama skatinimo priemonė. Geriau skatinkite kartu leidžiamu laiku, pvz.: ėjimu į kiną ar piceriją.

- **Pasirinkite tinkamą metodiką**

Dažnai ne tik pradinių, bet ir vyresniųjų klasių mokiniai nesugeba įsiminti. Nors tekstą kartuoja daug kartų, nesistengia suprasti jo prasmės, neieško svarbiausių teksto teiginių. Toks vaikas galiausiai nusivilia savo gebėjimais ir mokymusi, pradeda sąmoningai vengti mokyklinių užduočių. Todėl reikėtų padėti vaikui atrasti savą mokymosi būdą—stilių.

- **Leiskite rinktis, nuo ko pradėti.** Vertimas ruošti namų darbus čia ir dabar prieš vaiko valią demotyvuos vaiką mokytis ir ilgam atstums nuo namų darbų darymo. Naudinga vaikui suteikti teisę nuspręsti nuo, ko jis gali pradėti daryti namų darbus arba kokioje vietoje atliks juos. Mes nesuteiksime vaikui pasirinkimo laisvės atlikti ar neatlikti namų darbų, bet mes suteiksime galimybę rinktis namų darbų darymo aplinkybes.